

KRUISTOCHT TEGEN ELECTRABEL

Energiespecialist **TOM DE MEESTER**
(PVDA)

Geen snor, geen vette pet, geen rode Lada: energiespecialist Tom De Meester (36) van de PVDA ziet er niet uit als de communisten in het gelijknamige nummer van Jan De Wilde. De Meester is meer een communist 2.0: hij bestudeert al jaren de praktijken van de Europese energiesector, hun contracten, jaarrekeningen en lobbywerk. En dat levert een beeld op van energiereuzen die gedreven worden door een nietsontziende winsthonger, zegt hij. Volgend jaar publiceert hij daar een boek over, de voorbije week kon hij zich nog eens blauw ergeren aan Electrabel.

De regering-Di Rupo bestaat nog niet, maar ze ligt wel al zwaar overhead met energiereus Electrabel. De regeringsonderhandelaars spraken vorige week af dat de oudste drie kerncentrales – Doel I en II en Tihange I – in 2015 dicht moeten; alleen als er tegen dan niet voldoende alternatieve stroom zou zijn, kan de sluiting nog enkele jaren uitgesteld worden. Bovendien hangt het bedrijf een jaarlijkse nucleaire taks van honderden miljoenen euro's boven het hoofd: daarmee wil de regering de megawinsten van de afgeschreven kerncentrales afromen.

Electrabel reageerde met een gortdroge persmededeling dat het onmiddellijk de voorbereidingen start om de drie kerncentrales in 2015 stil te leggen – stroomtekort of niet. En dat het er alles aan zal doen om de nucleaire taks niet te hoeven betalen. Einde van de mededeling. GDF Suez, de Franse moederholding van Electrabel, deed er nog een schepje bovenop: het dreigde ermee dat de energieproducent België zou verlaten. Maar volgens Tom De Meester zal het niet zo'n vaart lopen.

Tom De Meester «Dat Electrabel geen taksen wil betalen, is niet

nieuw. En kernenergie is in ons land sowieso een aflopende zaak: in 2025 moeten de laatste kerncentrales dicht. Dat weet Electrabel al sinds 2003.

»Hun dreigementen zijn niet realistisch. Elk jaar stroomt er 1,7 miljard euro van ons land naar GDF Suez. Dat wingewest laten ze niet zomaar vallen. Reken maar dat Electrabel en Suez tegen 2025 wel iets anders zullen verzinnen om hier geld te verdienen.

»Daar zijn ze trouwens al volop mee bezig. In augustus heeft Electrabel Max Green geopend, een centrale in de Gentse haven die op biomassa draait en dus groene stroom produceert. De centrale levert Electrabel elk jaar 100 miljoen euro overheids-subsidie op, en dat tien jaar lang: goed voor 1 miljard euro.»

HUMO Electrabel heeft toch miljoenen geïnvesteerd in die milieuvriendelijke centrale?

De Meester «Ze hebben een oude, afgeschreven steenkoolcentrale om-

gevormd tot een centrale die houtpellets verbrandt, maar dat is een hopeloos verouderde technologie. De *homo erectus* verbrandde anderhalf miljoen jaar geleden al hout – de Vlaamse overheid subsidieert dus industriële archeologie.

»De pellets halen ze uit Canada en daarvoor heeft Suez een joint venture opgezet met Pacific Bio Energy, een multinational die gespecialiseerd is in houtkap, zodat ze ook daar nog wat aan verdienen. De pellets verschepen ze naar België met een groot dieselschip, ook al eigendom van Suez. Altemaal zéér milieuvriendelijk.

»Electrabel heeft samen met de financiële holding Ackermans & van Haaren 125 miljoen euro geïnvesteerd in Max Green. Een habbekrats, want dankzij de subsidies verdienen ze die investering in iets meer dan een jaar al terug. De energiewaakhond CREG heeft berekend dat Max Green een rendement van meer dan 1.000 procent heeft. Niet verwonderlijk dat pure financiers als Acker-

‘De overheid moet zelf stroom gaan produceren’

nul komma nul. Ze moeten wel nu en dan flink lobbyen om hun winsten te kunnen behouden.

»In ons land investeren ze nauwelijks in nieuwe installaties, want die brengen volgens hen niet genoeg op. De voorbije jaren heeft de overheid dertien vergunningen afgeleverd voor nieuwe installaties die energie uit wind of gas halen, en niet één van die vergunningen was voor Electrabel. Waarom zouden ze ook investeren? Hier doen we er alles aan om *minder* energie te verbruiken, maar in de groeielanden stijgt het verbruik elk jaar: dáár valt grof geld te verdienen.»

NAÏEVE STEVAERT

HUMO Hoe ver gaat dat lobby van Electrabel en Suez?

De Meester «Zeer ver. Neem nu Max Green. Milieuvriendelijke centrales werden vroeger voor 100 procent gesubsidieerd. Na politieke commotie daarover besliste de Vlaamse regering om de subsidie met 30 procent te verminderen. Vlaams minister van Energie **Freya Van den Bossche** (SP.A) zou dat in een nieuw decreet gieten, maar dat was buiten Electrabel gerekend: dat had voor Max Green op 100 procent subsidie gerekend. Uiteindelijk werd het decreet aangepast en krijgen centrales die op biomassa draaien slechts 11 procent minder subsidie. Toevallig is er maar één centrale die daarvan profiteert: Max Green van

Electrabel. Sterker nog, als een volgende regering de subsidie binnen tien jaar nog zou verminderen, past de Vlaamse overheid het verschil bij, zodat Electrabel er geen eurocent bij inschiet. Stel je voor: een decreet van een socialistische minister op maat van één bedrijf!»

HUMO Wie zijn die lobbyisten?

De Meester «Een steeds terugkerende naam is **Pierre Wunsch**: momenteel is hij directeur van de Nationale Bank, maar hij heeft nog gewerkt voor Electrabel en Tractebel, een andere dochteronderneming van Suez, en daarna ging hij aan de slag op het kabinet van vicepremier **Didier Reynders**. Of neem Open VLD-er **Geert Versnick**, tot vorig jaar bestuurder van Electrabel en nu voorzitter van Eandis, de beheerder van het gas- en elektriciteitsnetwerk in Vlaanderen. Hij is ook voorzitter van het Gentse OCMW, waar mensen komen aankloppen die hun dure energiefacturen van Electrabel en Eandis niet meer kunnen betalen. Boeiende combinatie van jobs, hè?»

»Electrabel heeft contacten in zowat alle partijen en via de gemengde intercommunales, waar politici 739 betaalde mandaten bekleden. Ik zou het helemaal niet erg vinden dat Suez en Electrabel hier vertrekken, hoor.»

HUMO U wilt het risico lopen dat het licht hier uitgaat als de grootste elektriciteitsproducent ermee ophoudt?

De Meester «We hebben Electrabel en Suez niet nodig om elektriciteit op te wekken. Als ze vertrekken kunnen ze hun centrales niet meenemen: de infrastructuur blijft hier. Electrabel probeert de bevolking alleen maar bang te maken en zet zo de politiek onder druk.»

HUMO Maar die centrales volstaan niet om onze energiebehoefte te dekken: we moeten nu al elektriciteit invoeren.

De Meester «Het is inderdaad heel nipt. Vorige week verscheen het nieuwe energierapport van het onafhankelijke consultancybedrijf Capgemini, de bijbel van de sector. Daarin staat dat het licht de komende winter op piekmomenten kan uitvallen. België, Frankrijk en Duitsland riskeren black-outs. Onze overheid moet dus wel deals sluiten met Electrabel, en daarom is dat lobbywerk zo doeltreffend. Voorlopig zullen we nog wel even met Electrabel en Suez opgescheept zitten.

»Dat hebben we eigenlijk te danken aan de liberalisering van de energiesector in de Europese Unie. Die is ons niet plots overkomen: onze politici hebben daar bewust voor gekozen, want ze geloofden blind in de efficiënte werking van de vrije markt. De paars-groene regering van **Guy Verhofstadt** gooidde al in 1999 de energiemarkt open, ook al moest dat van Europa niet zo vlug gaan – Wallonië heeft er tot 2007 mee gewacht. **Steve Stevaert** was toen Vlaams minister van Energie en verkondigde overal dat de liberalisering tegelijk liberaal en sociaal was, want door de concurrentie zouden de prijzen dalen. Niet dus.

»Electrabel is geen vzw, hè. Het zegt dat het aandeelhouderswaarde wil creëren via een dynamisch dividendbeleid. In mensentaal betekent dat: elk jaar méér winst. Dat valt uiteraard niet te rijmen met dalende prijzen of met dure investeringen in alternatieve energie. De prijzen móeten hoog blijven om elk jaar de helft van de winst naar de aandeelhouders te kunnen doorschuiven. De uitspraken van Stevaert waren dus zeer naïef.

»Vandaag bepalen zeven grote privébedrijven het hele Europese ener-

PHOTONEWS

mans & van Haaren plots zo met het milieu begaan zijn: bij de inhuldiging kondigde een topman van die holding aan dat ze nog acht zulke centrales willen opstarten. **Johnny Thijs**, de voorzitter van Max Green (en topman van Bpost, red.), zei er meteen bij dat de centrales er alleen komen als de subsidies tot twintig jaar worden verlengd. Ze willen dus nog een miljard méér opstrijken! Maar maak u geen illusies, zodra de subsidie-stroom stopt, zal Electrabel die centrale meteen stilleggen. Zo werken al die grote *elektriciens*. Toen Nederland de subsidies voor biomassa schrapte, sloot Essent de dag erna zijn centrale.»

HUMO Misschien moeten we dat dreigement van Suez dan toch ernstig nemen?

De Meester «Voorlopig heeft Suez de miljarden uit België nodig voor zijn investeringen in groeiemarkten zoals Brazilië en China. Ze zullen hier dus niet zo snel opstappen: het geld stroomt binnen, en het risico is

‘Electrabel heeft in Gent een centrale geopend die groene stroom produceert. Ze verbranden er houtpellets die ze met een dieselschip uit Canada aanvoeren: zéér milieuvriendelijk. En daar krijgen ze 1 miljard euro subsidies voor.’

KRUISTOCHT TEGEN ELECTRABEL

► giebeleid. Naast GDF Suez heb je nog E.ON, EDF, Iberdrola, RWE, Enel en Vattenfall: namen om te onthouden.»

MAFFIEUZE WINSTEN

HUMO In andere sectoren, zoals die van de grootwarenhuizen, zorgt de concurrentie wél voor lagere prijzen: wat zou je Stevaert en co. dan kunnen verwijten?

De Meester «De belangrijkste reden waarom de concurrentie in België nooit heeft gewerkt, is dat Electrabel vóór de liberalisering een monopolie heeft kunnen uitbouwen, onder het goedkeurende oog van de politici. Ze dachten dat we een sterke speler moesten hebben die de concurrentie op de vrije Europese markt zou aankunnen. Nu hebben we die sterke speler, en we betalen ons blauw. De politici hadden nochtans kunnen weten dat het slecht zou aflopen: in Groot-Brittannië en Californië had de liberalisering van de energiemarkt al voor een ravage gezorgd. Zeker in Californië: de prijzen piekten en tegelijk werd er niet meer in het elektriciteitsnet geïnvesteerd, waardoor om de haverklap de stroom uitviel. In 2001 waren er achtendertig black-outs in Californië. De grootste speler op de markt was toen Enron, het boegbeeld van de Nieuwe Economie. Dat energiebedrijf begon in de jaren negentig met gas en elektriciteit te speculeren en prijzen te manipuleren, en het ging zwaar investeren in andere sectoren, maar eind 2001 ging het frauduleus failliet.»

HUMO Speculeren Electrabel en Suez ook met elektriciteit?

De Meester «Natuurlijk! Vóór de liberalisering legde de overheid de prijs vast op basis van de productiekosten en een vast winstpercentage: dat was transparant. Nu speelt het mechanisme van vraag en aanbod. In de winter is er meer elektriciteit nodig dan in de zomer, en moeten de producenten meer centrales laten draaien.

»Je hebt soorten centrales: de kerncentrales, die al jaren afgeschreven zijn en dus spotgoedkope energie kunnen leveren, maar ook gas- en steenkoolcentrales, en peperdure noodcentrales op stookolie om pieken op te vangen. Als er veel meer elektriciteit nodig is, moeten ook die duurdere centrales ingeschakeld worden. En daar zit de knoop, want op de vrije markt wordt de prijs bepaald door de duurste centrales. Het klinkt eigenaar-

Topman Gérard Mestrallet van Suez (links) verdiende vorig jaar 3,3 miljoen euro, waarvan 1,9 miljoen euro als bonus. Fulvio Conti (midden) van Enel mocht 4,9 miljoen euro op zijn rekening bijschrijven, en Jürgen Grossman (rechts) van RWE 8,6 miljoen euro. En u?

dig, maar het is eigenlijk logisch: als de marktprijs lager zou zijn dan de kostprijs voor het opwekken van elektriciteit in de duurste centrales, dan zou de eigenaar van zo'n centrale zelfs op piekmomenten niet de moeite doen om te produceren, want hij zou nooit uit de kosten raken. Alle stroom op de markt wordt dus tegen de prijs van de duurste centrales verkocht. Economen noemen dat marginale prijsvorming. Voor eigenaars van kerncentrales, zoals Electrabel, levert dat mechanisme gigantische winsten op.»

steem gecreëerd.

»Daarnaast bieden Electrabel en Suez stroom aan op de Europese markt. Ze hebben traders in dienst die op de energiebeurs met enorme kapitalen schuiven. Ze kopen stroom aan die ze een paar seconden later al met winst verkopen. Het is pure speculatie. Suez is er zelfs in geslaagd om voor zijn trading-afdeling het statuut van bank te krijgen. Wat heeft dat nog met de productie van stroom te maken? Speculatie heeft tot de wereldwijde bankencrisis geleid, maar de energiereuzen

gelobbyd voor de liberalisering, en nu gaan ze in zee met de monopolist én de duurste aanbieder op de markt. Waarom? Omdat ze ondervonden hebben dat de liberalisering niet tot lagere prijzen leidt, en omdat ze met Electrabel een deal onder de marktprijs van 52 euro hebben kunnen sluiten. Blue Sky krijgt bovendien ook 'trekkingsrechten' in een aantal kerncentrales, wat erop neerkomt dat het een deel van de elektriciteit voor minder dan 30 euro per megawatt zal krijgen. Een pure schande als je dat vergelijkt met wat u en ik moeten betalen.

»De Belgische gezinnen verbruiken ongeveer 20 procent van alle elektriciteit. Waarom krijgen zij dan geen gunsttarief van Electrabel? Nu betalen ze als enige voor de mislukte liberalisering.»

‘Een doorsneegezin betaalt nu 2.401 euro per jaar voor gas en elektriciteit van Electrabel’

HUMO Kunt u daar bedragen op plakken?

De Meester «Op de energiebeurs van Amsterdam schommelt de marktprijs vandaag rond de 52 euro per megawatt. De CREG schat dat Electrabel per megawatt ongeveer 21 euro kosten heeft. De winstmarge van 31 euro brengt Electrabel 1,5 tot 1,7 miljard euro per jaar op. Dat zijn toch maffieuze winsten? En voor die stroom betaalt de consument uiteindelijk bijna 200 euro per megawattuur, want er komen nog kosten voor distributie en btw bovenop. Ik noem dat een wettelijk gedekte hold-up, want de politiek heeft dat hele sy-

doen exact hetzelfde, en ooit loopt dat fout af.»

HUMO De liberalisering lijkt wel compleet mislukt?

De Meester «Ja, en niet alleen voor mij. Zeven industriereuzen die samen ruim 13 procent van de elektriciteit in België verbruiken, hebben zich verenigd in het Blue sky-consortium. Het gaat om Aperam, ArcelorMittal, Aurubis Belgium, Tessenderlo Chemie, Nyrstar, Solvay en Umicore. Dat consortium heeft in augustus een akkoord met Electrabel gesloten om gedurende tien tot twintig jaar stroom af te nemen. De grootindustrie heeft jarenlang

BOERENBEDROG

HUMO Gelukkig kan de consument overstappen naar goedkopere of kleinere producenten als Nuon, Luminus of Essent.

De Meester «Die profileren zich inderdaad als kleine, sympathieke prijsbrekers die het grote Electrabel het vuur aan de schenen leggen. Maar die bedrijven zijn stuk voor stuk onderdeel van één van de zeven energiereuzen. Luminus is eigendom van het Franse EDF, Nuon van het Zweedse Vattenfall, en Essent van het Duitse RWE, dat nog brutaler tekeergaat dan Electrabel. RWE investeert bijvoorbeeld in zeer milieubelastende steenkoolcentrales omdat hen dat het meeste opbrengt. De CO2-uitstoot kan ze geen ►

KRUISTOCHT TEGEN ELECTRABEL

► moer schelen. In Nederland bouwen ze een vervuilende steenkoolcentrale naast de Waddeneilanden, een door de Unesco beschermd natuurgebied. Toen de Nederlandse Raad van State de vergunning schorste, gingen ze gewoon door met bouwen. 'De minister van Economie heeft ons een nieuwe vergunning beloofd,' zei RWE. Ze weten net als Electrabel hoe ze moeten lobbyen.»

HUMO De concurrenten van Electrabel maken nochtans veel reclame voor allerlei voordelige aanbiedingen en kortingen.

De Meester «Boerenbedrog, meestal. Bij Nuon krijg je nu drie maanden gratis stroom, maar in de kleine lettertjes lees je dat dat alleen slaat op de energiekosten, niet op de distributiekosten. De aanbieding geldt ook alleen als je hun twee duurste contractformules voor gas en elektriciteit ondertekent. Als je je voordeel uitrekent, kom je aan hoogstens anderhalve maand gratis stroom. Nuon heeft zelfs een budgettarief dat een stuk goedkoper uitvalt dan dat zogenaamde superaanbod, maar dat vertellen ze niet in hun reclame.

»Een ander straf voorbeeld is Essent. Wie een zogeheten Essent 500-contract voor vier jaar gas en elektriciteit afsluit, krijgt 500 euro korting, toch een smak geld voor een modaal gezin. Määr: voor een Essent 500-contract betaal je 198 euro abonnement per jaar, in plaats van 73 euro voor het gewone contract. Na vier jaar heb je exact 500 euro méér betaald dan bij een gewoon Essent-contract: je betaalt zelf de korting terug! Dat soort boerenbedrog mag allemaal, want het staat in de kleine lettertjes. Maar welke consument leest die, en wie raakt er wijs uit al die tarieven? Je moet al een macro-econoom zijn om de formules te kunnen doorgronden waarop de producenten hun prijzen baseren. De ene verwerkt de steenkoolprijs in zijn berekening, de andere de olieprijs en een energie-index, of de kosten van een kerncentrale. En toch gaat het bij alle producenten over dezelfde elektriciteit.

»Een ander sterk staaltje was de GroenPlus-campagne van Electrabel in 2009. Je kon overstappen op groene stroom, en het tarief lag voor twee jaar vast. In die periode stond de olieprijs zeer hoog, wat een weerslag heeft op de elektriciteitsprijs. Iedereen was bang voor nog sterker stijgende ener-

Een steeds terugkerende naam in het lobbynetwerk van Electrabel is Pierre Wunsch: topman bij Electrabel en Tractebel voor hij aan de slag ging op het kabinet van vicepremier Didier Reynders, en nu directeur van de Nationale Bank.

giekosten: zeshonderdduizend gezinnen kozen voor GroenPlus. De marktanalisten van Electrabel wisten nochtans dat de olieprijs weer zou dalen. Die zeshonderdduizend gezinnen hebben nu twee jaar lang veel te veel betaald voor hun groene stroom. Ik vind dat bedrog.»

HUMO Op dit moment kunnen ruim 84.000 Vlaamse gezinnen hun energiefactuur niet meer betalen, en nog eens 120.000 gezinnen zitten met een afbetalingsplan.

De Meester «Elk jaar sturen de leveranciers een miljoen aanmaningen, waaruit 140.000 formele ingebrekestellingen voortkomen. In heel België leven 102.000 gezin-

Voorzitter Geert Versnick van netwerkbeheerder Eandis is ook OCMW-voorzitter in Gent. 'Daar komen mensen aankloppen die de dure facturen van Electrabel en Eandis niet meer kunnen betalen.'

nen met een budgetmeter van de netbeheerder omdat ze door hun leverancier gedumpt zijn. Die gezinnen betalen méér dan de gemiddelde marktprijs voor hun stroom. Op die manier willen de netbeheerders die mensen stimuleren om zo vlug mogelijk weer naar een gewone privéleverancier over te stappen. Een knettergekke redenering: ze zijn in de problemen gekomen door de hoge prijzen van privéleveranciers, en als straf moeten ze nóg hogere prijzen betalen.

»Ondertussen maken de producenten woekerwinsten en proppen de managers hun zakken vol.»

HUMO Ook dat hebben de energie-reuzen blijkbare afgekeken van de banksector.

De Meester «Topman Gérard Mestrallet van Suez verdiende vorig jaar 3,3 miljoen euro, waarvan 1,9 miljoen als bonus. De CEO van Electrabel verdient nauwelijks minder. Fulvio Conti van Enel verdiende 4,9 miljoen euro, een bonus van 4,3 miljoen inbegrepen. Het Duitse RWE is het grofst: grote baas Jürgen Grossman kreeg vorig jaar 8,6 miljoen euro, waarvan 5,9 miljoen als bonus. Zoals je weet heeft Duitsland de pensioenleeftijd opgetrokken naar 67 jaar, maar de RWE-top krijgt een volledig pensioen vanaf 60 jaar. Bij een herstructurering of een fusie krijgen ze zelfs een brugpensioen op 55 jaar.

»En dan hebben we het nog niet gehad over de fiscale kant: Electrabel betaalt amper 4,33 procent belasting op zijn winsten. Het is gewoon wraakroepend.»

SUBSIDIES VOOR DE RIJKEN

HUMO Uw analyse over Electrabel en co. is duidelijk, maar wat is uw oplossing?

De Meester «De overheid moet zelf stroom produceren en voor een redelijke prijs aan de gezinnen verkopen.»

HUMO Kan zo iets wel in de geliberaliseerde EU-markt?

De Meester «Het kan perfect. In Noorwegen zijn alle waterkrachtcentrales voor 100 procent eigendom van de staat. In Duitsland produceert een grote stad als München zelf groene stroom: ze verkoopt die aan haar inwoners voor een prijs die ver onder de tarieven van de privébedrijven ligt. Andere Duitse steden en gemeenten zijn hetzelfde van plan. De Belgische overheid kan dus zonder probleem zelf energieproducent worden.»

HUMO Maar is dat wel een taak voor de overheid?

De Meester «Gas en elektriciteit zijn basisbehoeften: iedereen heeft licht en warmte nodig om te kunnen leven. Dat mag je niet in handen van de privésector laten, want die is alleen op maximale winst uit. Een doorsneegezin betaalt nu 2.401 euro per jaar voor gas en elektriciteit van Electrabel. Dat wordt onhoudbaar.

»De overheid kan de energieprijzen ook laten dalen door maxima op te leggen. In Frankrijk geldt een maximumprijs, 'le tarif bleu', waar 95 procent van de Fransen gebruik van maakt, tot grote woede van EDF en GDF Suez. Een Frans doorsneegezin betaalt 36 procent minder voor zijn energie dan een Belgisch gezin. Onze Belgische energieminister Paul Magnette vraagt dat de CREG de prijzen controleert, maar die mag alleen nagaan of de prijsverhogingen correct worden toegepast. De CREG zegt zélf dat ze niet kan ingrijpen als prijzen de pan uit rijzen. En dat doen ze al jaren: eind 2007 verhoogde Electrabel de gasprijs in één keer met 30 procent, en ook Luminus, Nuon en Essent pasten hun tarieven aan, ook al noemde de CREG dat 'ongerechtvaardigd'.»

HUMO Als u minister voor Energie was, wat zou dan uw eerste maatregel zijn?

De Meester «Ik zou meteen de btw op energieproducten van 21 naar 6 procent verlagen. Dat zou gas en elektriciteit in één klap een stuk goedkoper maken.»

HUMO Volgens minister van Financiën Didier Reynders verbiedt

Europa een btw-verlaging.

De Meester «Onzin. In de Europese btw-richtlijn staat dat de lidstaten zelf het tarief voor gas en elektriciteit mogen verlagen. Ze moeten het wel vooraf aan de Europese Commissie melden. EU-landen als Malta, Groot-Brittannië, Portugal en Luxemburg hebben hun btw op energie al verlaagd tot 5 en 6 procent omdat het over levensnoodzakelijke producten gaat. België heeft wel verlaagde btw-tarieven voor water en geneesmiddelen, snijbloemen en digitale televisie. Weet u dat we voor groene stroom van windmolens 21 procent btw betalen, maar voor steenkool 12 procent en voor brandhout 6 procent? Ik vind dat absurd.

»De overheid kan véél doen om de energiefactuur van de gezinnen te verlagen. Neem de subsidiënpolitiek voor zonnepanelen: daar was veel commotie rond, omdat je mee moet betalen voor de panelen op het dak van je buurman. Maar het overgrote deel van de subsidies gaat naar grote bedrijven. Bedrijven als Colruyt en Katoen Natie van **Fernand Huts** strijken elk jaar miljoenen euro's subsidies op voor hun zonnepanelen, en dat gedurende twintig jaar. De overheid bouwt die subsidies nu langzaam af, maar alleen voor nieuwe installaties. **Fernand Huts** zal zijn 12,2 miljoen euro subsidie per jaar *blijven* krijgen, maar subsidies moet je eigenlijk geven aan wie het écht nodig heeft.»

HUMO Veel particulieren proberen een fikse korting te bedingen via groepsaankopen. Een goed idee?

De Meester «Die groepsaankopen via het bedrijf iChoosr zijn een paradepaardje van de SP.A, maar het levert weinig op: een korting van 30 of 40 euro per jaar is toch peanuts? iChoosr kan de leveranciers ook niet tegen elkaar uitspelen, want grote spelers als Luminus of Electrabel doen niet mee aan hun veiling. En de kleinere leveranciers die wel meedoen, geven je ook een korting als je als individuele klant overstapt: daar heb je geen veiling voor nodig. Die bedrijven weten dat ze die eenmalige korting makkelijk terugverdienen, want een nieuwe klant blijft jaren hangen. Niemand verandert elk jaar van leverancier, daarvoor is het tariefensysteem veel te complex. In feite verzorgt de SP.A gratis de promotie van enkele kleinere spelers op de markt: handig voor die bedrijven.

»De socialisten zijn gewonnen voor de nucleaire taks en ze zijn ge-

kant tegen het monopolie van Electrabel, zoals iedereen. Maar Electrabel een stuk marktaandeel afnemen zal niets oplossen, want dat wordt meteen ingepikt door een andere energiereus. Dan belanden we van de regen in de drop. Die zeven producenten hebben er alle belang bij dat de prijzen hoog blijven: ze zullen elkaar zeker niet bekampen met lage tarieven. Het initiatief zal dus van de overheid moeten komen.»

HUMO Producenten die prijzen hoog houden: dat ruikt naar kartelvorming. Daar staan miljoenenboetes op.

De Meester «Precies, maar die kartelvorming kunnen we voorlopig niet aantonen. Daarvoor heb je harde bewijzen op papier of mail nodig, en die hebben we nog niet.»

LEKKERE BEDLECTUUR

HUMO Zullen uw voorstellen over maximumprijzen, een lagere btw en de overheid als energieproducent niet worden weggelachen als idealistische praatjes van een PVDA-soldaat?

De Meester «Ik word elke dag geconfronteerd met mensen die in de penarie zitten door de praktijken van energieconcerns als Electrabel en Suez. Praktijken waar de politici niets tegen ondernemen. Door de miserie van de kleine man te zien, ben ik het energiedossier grondig beginnen te bestuderen. De politici zullen maar iets veranderen als er voldoende maatschappelijke druk is. Met mijn studiewerk en mijn boek helpen ik en mijn partij om die druk maximaal op te voeren.»

HUMO De PVDA heeft nog nooit de kiesdrempel gehaald. Zouden uw ideeën niet beter renderen bij een grotere linkse partij als Groen! of SP.A, die wel politieke macht en invloed hebben?

De Meester «Ik pas niet bij die partijen.»

HUMO Wie is uw energieleverancier?

De Meester «Ik overweeg om naar Ecopower over te stappen, een kleine leverancier die werkt als een coöperatieve, zonder puur winstbejag. Maar ik beken: ik ben nog altijd klant van Electrabel (*lacht*). Deels uit luiheid, maar ook omdat ik als klant al hun reclame en ingewikkelde rekeningen in de bus krijg en kan uitpluizen. Het is mijn favoriete bedlectuur. Samen met de rapporten van de CREG.»

Jan Lippens

PETER VAN STRAATEN

»LET OP, JONGENS! JULIE VADER GAAT EEN EI BAKKEN!«

»MAAK MAAR IETS NIET VEEL CHOLESTEROL, HELEN!«